

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och 17 kap. 7 b § i strafflagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och 17 kap. 7 b § i strafflagen (RP 51/2026 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 33/2026 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jutta Gras, inrikesministeriet
- polisinspektör Joni Länsivuori, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Maria Lehto, Migrationsverket
- polisinspektör Janne Lepsu, Polisstyrelsen
- överinspektör Ida Ketonen, centralkriminalpolisen
- överinspektör Venni Valkama, skyddspolisen
- överinspektör Ilona Leppänen, Gränsbevakningsväsendet
- kommissarie Mikko Sivola, polisinspektionen i Helsingfors
- tingsdomare Tea Rantanen, Helsingfors tingsrätt
- förvaltningsrättsdomare Vesa Manninen, Östra Finlands förvaltningsdomstol
- advokat Ville Punto, Finlands Advokater.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- justitieministeriet
- polisinspektionen i Sydöstra Finland
- Södra Karelen tingsrätt
- Helsingfors förvaltningsdomstol
- dataombudsmannens byrå
- diskrimineringsombudsmannens byrå

Betänkande

- barnombudsmannens byrå
- Amnesty International Finländska sektionen rf
- Flyktingrådgivningen rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att utlänningslagen och strafflagen ändras.

De föreslagna ändringarna baserar sig på de invandringspolitiska föresatser i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering som syftar till att effektivisera avlägsnande ur landet av sådana personer som vistas olagligt i landet, att förtydliga bestämmelserna om avlägsnande ur landet i utlänningslagen och att garantera den nationella säkerheten i alla situationer.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om verkställbarhet av utvisningsbeslut i andra ärenden än asylärenden ska ändras så att de kan verkställas snabbare än för närvarande. I fortsättningen ska sökande av ändring i ett utvisningsbeslut inte automatiskt medföra att verkställigheten av beslutet skjuts upp tills domstolen avgör besvären. Utvisningsbeslut ska få verkställas 30 dagar efter delfäendet, det vill säga när besvärstiden har löpt ut. Om ett beslut överklagas genom besvär ska besvären inte hindra verkställigheten av beslutet, men förvaltningsdomstolen kan på ansökan förbjuda eller avbryta verkställigheten. De föreslagna ändringarna gäller både tredjelandsmedborgare och medborgare i Europeiska unionen samt familjemedlemmar till dessa.

För att göra avlägsnande ur landet mer effektivt föreslås en precisering som innebär att en ny ansökan om uppehållstillstånd som görs under en besvärsprocess som gäller ett beslut om avlägsnande ur landet i princip leder till att ansökan avslås. Dessutom föreslås det bestämmelser som ska undanröja behovet att fatta flera beslut som gäller samma fall av avlägsnande ur landet. Även beräkningen av den maximala förvarsperioden preciseras i situationer där ett förvar består av flera förvarsperioder som var och en har olika grunder.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om avlägsnande ur landet ska förtydligas i förhållande till Europeiska unionens lagstiftning. Medborgare i Europeiska unionen ska i stället för de nuvarande två förfarandena omfattas av ett enda förfarande för avlägsnande ur landet. Överföringsbeslut enligt Europaparlamentets och rådets förordning om asyl- och migrationshantering ska särskiljas från avvisning. Dessutom preciseras gränstragningen mellan nekad inresa och avvisning.

I propositionen föreslås också vissa ändringar som grundar sig på sådana ändringsbehov som framkommit i tillämpningspraxis. Dessa är bland annat de ändringsförslag som gäller delgivningen av sådana beslut om avlägsnande ur landet som hänför sig till beslut om internationellt skydd, framställning om återkallande av uppehållstillstånd, tillfälligt omhändertagande av uppehållstillståndskort och uppehållskort samt upptagande av signalement på utlänningslag.

Betänkande

Till lagen fogas dessutom en bestämmelse om möjligheten att meddela inreseförbud på förhand för sådana tredjelandsmedborgare som vistas någon annanstans än i Finland och som utgör ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten eller den nationella säkerheten. Även vissa andra ändringar föreslås i bestämmelserna om inreseförbud.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 12 juni 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I propositionen föreslås ändringar i bestämmelserna om avlägsnande ur landet i utlänningslagen (301/2004). De viktigaste förslagen gäller en påskyndad verkställighet av utvisningsbeslut, möjligheten att meddela ett så kallat inreseförbud på förhand och beräkningen av den maximala förvarsperioden. I utlänningslagen föreslås också andra ändringar som förtydligar tillämpningen av lagen. Dessutom justeras hänvisningarna till utlänningslagen i strafflagens bestämmelse om brott mot inreseförbud.

De föreslagna ändringarna baserar sig på de invandringspolitiska föresatser i regeringsprogrammet som syftar till att effektivisera avlägsnande ur landet av sådana personer som vistas olagligt i landet, att förtydliga bestämmelserna om avlägsnande ur landet i utlänningslagen och att garantera den nationella säkerheten i alla situationer. Förvaltningsutskottet noterar att det under den pågående valperioden har gjorts ett flertal ändringar i utlänningslagen genom vilka man i enlighet med regeringsprogrammet har infört de skärpningar som EU:s skyddsgrundsdirektiv, asylprocedurdirektiv och återvändandedirektiv möjliggör (t.ex. FvUB 2/2025 rd — RP 143/2024 rd, FvUB 17/2024 rd — RP 29/2024 rd och FvUB 10/2024 rd — RP 30/2024 rd). Exempelvis har bestämmelserna om tagande i förvar och inreseförbud ändrats redan tidigare.

Syftet med propositionen är att effektivisera verkställigheten av utvisningar, vilket är viktigt när det gäller att hantera migrationen. Förvaltningsutskottet har redan länge betonat att ett effektivt system för återvändande är en central del i fungerande asylsystem och migrationshantering. Utskottet betonar att målen för EU:s migrations- och asylreform, det vill säga en smidig process från gränspassage till asylförfarande och vid behov till återresa, inte kan nås om återvändandet inte effektiviseras avsevärt. Också reformens centrala mål att förhindra sekundära förflyttningar kräver ett fungerande återvändandesystem. Det finns ett klart behov av att se över regleringen om återvändande, eftersom endast cirka 20 procent av de tredjelandsmedborgare som får beslut om återvändande de facto lämnar EU-området. I mars 2025 lade kommissionen fram ett förslag till återvändandeförordning¹ som syftar till att effektivisera återvändandeprocessen (FvUU 12/2025 rd).

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett gemensamt system för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i unionen och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG, rådets direktiv 2001/40/EG och rådets beslut 2004/191/EG (COM (2025) 101 final)

Betänkande

Riksdagen har samtidigt behandlat en proposition med förslag om genomförande av de rättsakter som bildar EU:s migrations- och asylpakt (pakten) (FvUB 8/2026 rd — RP 52/2026 rd). I propositionen föreslås de ändringar i den nationella lagstiftningen som pakten förutsätter. Även den aktuella propositionen hänför sig till det nationella genomförandet av pakten, särskilt när det gäller bestämmelserna om behörigheten för att fatta beslut om överföring enligt förordningen om asyl- och migrationshantering². Utskottet anser därför att det är viktigt att de föreslagna bestämmelserna träder i kraft den 12 juni 2026, då tillämpningen av rättsakterna i pakten inleds.

Förvaltningsutskottet har i olika skeden av processen lämnat ett flertal utlåtanden om förslagen till rättsakter som ingår i pakten (FvUU 4/2022 rd, FvUU 6/2021 rd, FvUU 9/2021 rd och FvUU 27/2020 rd). Utskottet har i sina utlåtanden ansett det nödvändigt att EU:s medlemsstater äntligen får till stånd en gemensam migrations- och asylpolitik med gemensamma regler som också tillämpas på ett enhetligt sätt i medlemsstaterna. De rättsakter som gäller asylsystemet är sammankopplade och kan inte fungera effektivt var för sig. Tillsammans skapar paktens rättsakter ett integrerat system som återspeglar den övergripande och balanserade europeiska strategin för migration. Utskottet betonar att alla delområden som hänför sig till pakten måste vara under kontroll för att pakten och i synnerhet tillämpningen av den ska bli en balanserad och fungerande helhet. Förvaltningsutskottet hänvisar också till sitt nyligen färdigställda betänkande om genomförandet av pakten (FvUB 8/2026 rd).

Syftet med den föreslagna regleringen är att stärka säkerheten genom att införa ett inreseförbud på förhand som en förberedelse för nya situationer och fenomen som äventyrar den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten eller den nationella säkerheten. Avsikten är också att förenhetliga och förtydliga bestämmelserna om avlägsnande ur landet i förhållande till EU-lagstiftningen. Utskottet anser det vara viktigt att en ny ansökan om uppehållstillstånd som gjorts under besvärprocessen i samband med ett beslut om avlägsnande ur landet i fortsättningen i regel avslås i enlighet med förslaget. Dessutom upphör ett tidigare beviljat uppehållstillstånd att gälla, om personen beviljas ett nytt uppehållstillstånd.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 33/2026 rd) kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förvaltningsutskottet anser att ändringarna behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med de synpunkter och ändringsförslag som framgår nedan.

Snabbare verkställighet av utvisningsbeslut

Enligt 200 § 1 mom. i utlänningslagen, som reglerar verkställigheten av beslut om utvisning i ärenden som inte gäller internationellt skydd, får ett beslut om utvisning som får överklagas genom besvär inte verkställas förrän beslutet har vunnit laga kraft. Ändringssökandet har således för närvarande en automatisk suspensiv verkan på verkställigheten av utvisningsbeslutet. Beslut om utvisning på grund av brott eller andra beslut som gäller allmän ordning eller säkerhet kan

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013

Betänkande

dock redan nu verkställas snabbare än andra beslut om utvisning. De kan verkställas tidigast 30 dagar efter det att beslutet har delgivits, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ett beslut får dock inte verkställas förrän ansökan om förbud mot verkställighet har avgjorts. Bestämmelser om verkställbarheten av utvisningsbeslut i asylärenden finns i 200 b § i utlänningslagen.

Utskottet anser det motiverat att det genom de föreslagna ändringarna blir möjligt att snabbare än för närvarande verkställa utvisningsbeslut i fråga om tredjelandsmedborgare och EU-medborgare också i andra utvisningsärenden än utvisningar till följd av brott. Ändringssökandet skjuter inte längre automatiskt upp verkställigheten av beslutet, utan utvisningsbeslutet kan verkställas 30 dagar efter delgivningen. Besvären hindrar inte verkställigheten av beslutet, men förvaltningsdomstolen kan på ansökan förbjuda eller avbryta verkställigheten. Utlänningars rättsskydd tryggas genom att de får vistas i landet under den tid som reserverats för anförande av besvär (30 dagar). Den föreslagna regleringen motsvarar den nuvarande regleringen om utlänningar som utvisas på grund av brott. De föreslagna ändringarna påverkar inte grunderna för utvisning eller beslutsfattandet om utvisning. De föreslagna ändringarna gäller inte asylsökande för vilka det på det sätt som sägs ovan föreskrivs särskilt om verkställigheten av avlägsnande ur landet.

Syftet är att bidra till att de som meddelats beslut om utvisning återvänder eller återsänds till utreseländerna så snart som möjligt. Målet med ändringarna är även att det inte ska behövas flera beslut om samma fall av avlägsnande ur landet, eftersom besluten belastar myndigheterna och fördröjer avlägsnandet ur landet. Utskottet anser det vara viktigt att också andra åtgärder som syftar till att effektivisera verkställigheten av beslut om avlägsnande ur landet fortsätter. Förvaltningsutskottet anser det vara klart att de ändringar som syftar till att påskynda verkställigheten av utvisningsbeslut ökar förvaltningsdomstolarnas arbetsbörda. Utskottet anser det vara viktigt att det reserveras tillräckliga resurser för att processen ska vara så smidig som möjligt. Dessutom är det viktigt att möjligheterna att aktivt minska antalet ärenden som behandlas i förvaltningsdomstolarna utreds.

Inreseförbud på förhand

Enligt de föreslagna bestämmelserna ska det i Finland införas ett inreseförbud på förhand. Enligt den föreslagna 150 d § i utlänningslagen kan ett inreseförbud meddelas en tredjelandsmedborgare som vistas någon annanstans än i Finland, om det finns vägande skäl att anse att tredjelandsmedborgaren utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller den nationella säkerheten. Inreseförbudet meddelas av polisen på framställning av skyddspolisen, Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet, eller på polisens eget initiativ, för högst 15 år eller tills vidare. Inreseförbud meddelas i princip för hela Schengenområdet och registreras i SIS.

Målet är att förhindra inresa till Finland eller Schengenområdet för personer som utgör ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten eller den nationella säkerheten. Sådana personer kan enligt motiven vara till exempel kända eller utomlands dömda terrorister eller personer som utgör ett hot om våldsbejakande extremism. Inreseförbudet på förhand informerar de myndigheter som beviljar visum och uppehållstillstånd om sådana

Betänkande

omständigheter som hindrar beviljande av inresetillstånd som tillståndsmyndigheterna inte nödvändigtvis annars känner till.

Den som meddelas ett inreseförbud på förhand behöver enligt den föreslagna regleringen inte höras när inreseförbudet meddelas. Utskottet anser att detta är motiverat, eftersom den person, för vilken det övervägs ett inreseförbud på förhand, kan efter att ha fått vetskap om myndighetsprövningen söka sig till Schengenområdet via en annan medlemsstat. Då förlorar verkningarna av inreseförbudet på förhand sin betydelse. Inreseförbudet delges en person antingen genom sedvanliga delgivningsmetoder eller, i sista hand, först när personen har kontakt med myndigheterna i samband med en ansökan om visum eller tillstånd i Finland eller i någon annan EU-medlemsstat. En person har oberoende av delgivningssättet rätt att söka ändring i beslutet. Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande att den föreslagna regleringen, som visserligen innebär ett avsteg från huvudregeln om hörande i 21 § 2 mom. i grundlagen, inte är problematisk på ett sätt som påverkar lagstiftningsordningen. Grundlagsutskottet betonar behovet av att tillämpa den föreslagna regleringen med omsorg.

Förvaltningsutskottet konstaterar att frågan om att på förhand förhindra inresa för personer som äventyrar säkerheten är aktuell också i andra EU-medlemsstater. I många medlemsstater har det redan föreskrivits om en möjlighet att utfärda inreseförbud på förhand. Utskottet anser det vara viktigt att Finland för sin del ser till att Schengenområdet är säkert också till denna del.

Beräkning av maximal förvarsperiod

Bestämmelser om tagande av utlänningar i förvar finns i 7 kap. i utlänningslagen. Tagande i förvar av en utlänning förutsätter att en allmän förutsättning för en säkringsåtgärd enligt lagens 117 a § är uppfylld samtidigt som en särskild förutsättning för tagande i förvar enligt 121 §. Utskottet påpekar att det inte nu föreslås några ändringar i förutsättningarna för tagande i förvar.

I sådana situationer som avses 117 a § 1 mom. 1 punkten i utlänningslagen där tagande i förvar grundar sig på utredning av förutsättningarna för en utlännings inresa eller vistelse i landet eller på fastställande av grunderna för en utlännings ansökan om internationellt skydd, ska en utlänning som tagits i förvar enligt 127 § 2 mom. i utlänningslagen friges senast sex månader efter beslutet om tagande i förvar. Tagandet i förvar kan därefter förlängas med högst sex månader, om det är nödvändigt för att trygga allmän ordning eller allmän säkerhet eller den nationella säkerheten. En utlänning kan därmed på nämnda grund ha tagits i förvar i sammanlagt 12 månader.

Om tagandet i förvar däremot grundar sig på 117 a § 1 mom. 2 punkten i utlänningslagen, det vill säga beredning eller säkerställande av verkställigheten av ett beslut om avlägsnande ur landet eller annars övervakning av avlägsnandet ur landet, kan tagandet i förvar efter att ha varat i sex månader enligt 127 § 3 mom. i utlänningslagen förlängas med högst 12 månader, om den som tagits i förvar inte samarbetar för att tillbakasändningen ska kunna genomföras eller om sådana handlingar som behövs för tillbakasändningen inte fås från ett tredjeland och verkställigheten av avlägsnandet ur landet fördröjs av dessa orsaker. Den maximala förvarsperioden kan uppgå till sammanlagt aderton månader, vilket motsvarar den maximala förvarsperioden enligt återvändandedirektivet. En förutsättning för att tiden i förvar ska kunna förlängas är att det

Betänkande

fortfarande finns en skälig möjlighet att verkställa avlägsnandet ur landet. Möjligheten att förlänga tagandet i förvar med 12 månader har fogats till lagen genom en tidigare ändring under innevarande valperiod (FvUB 2/2025 rd — RP 143/2024 rd).

Utskottet konstaterar att det i propositionen inte föreslås några ändringar som gäller den ovan beskrivna maximala förvarsperioden. Det framgår dock inte klart av den gällande lagen hur den maximala förvarsperioden beräknas i situationer där det i bakgrunden finns förvarsperioder som baserar sig dels på inrese- eller asylsökningsskedet, dels på avlägsnande ur landet. Enligt motiven har det i tillämpningspraxis visat sig vara svårt att fastställa den maximala förvarsperioden. Därför föreslås det att det till 127 § i utlänningslagen fogas ett nytt 4 mom. som syftar till att förtydliga beräkningen av den maximala förvarsperioden.

Det föreslås att bestämmelserna om hållande i förvar kompletteras så att det tydligt framgår hur den maximala förvarsperioden beräknas i situationer där det finns flera grunder för hållandet i förvar. Avsikten är att ändringarna ska beakta EU-domstolens avgörandepraxis i ärendet. Utgångspunkten enligt denna avgörandepraxis är att förvarsperioder som baserar sig på olika EU-rättsakter inte räknas samman. Förvaltningsutskottet föreslår på det sätt som framgår av detaljmotiven att bestämmelsen preciseras så att det av bestämmelsen tydligare framgår att den tid för hållande i förvar som grundar sig på mottagandedirektivet eller förordningen om asyl- och migrationshantering beaktas under tiden för ändringssökande när den maximala förvarsperiod som grundar sig på återvändandedirektivet räknas ut.

Enligt motiven innebär den föreslagna regleringen att tiden i förvar kan bli högst 30 månader om förutsättningarna uppfylls. I praktiken är en så lång förvarsperiod dock exceptionell och förutsätter till exempel att personen utgör ett hot mot den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten eller den nationella säkerheten. Enligt uppgift visar exempel från andra delar av Europa att det också i Finland finns skäl att bereda sig på att en person som äventyrar säkerheten kan hållas i förvar längre än normalt, om beslutsfattandet eller avlägsnandet ur landet skjuts upp för dennes del.

Förvaltningsutskottet konstaterar för tydlighetens skull att de ändringsförslag som gäller tagande i förvar inte påverkar förvarsperioden för barn. I utlänningslagen föreskrivs särskilt om hur länge ett barn kan hållas i förvar, och det föreslås inga ändringar i bestämmelserna.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av utlänningslagen

Ingressen. Det har föreslagits ändringar i 147 a och 193 § i utlänningslagen också i proposition RP 52/2026 rd. Förvaltningsutskottets betänkande (FvUB 8/2026 rd) om den nämnda propositionen har nyligen blivit klart. Utskottet har beaktat de ändringar som avses ovan i ingressen till det aktuella lagförslaget. Dessutom bör ingressen ändras eftersom det nu till lagen fogas en ny 200 c §, inte en ny 200 b §, såsom det föreslås i propositionen.

Betänkande

59 §. När uppehållstillstånd upphör att gälla och när giltighetstiden för uppehållstillstånd upphör. Enligt 1 mom. upphör ett uppehållstillstånd att gälla när Migrationsverket har beslutat om utvisning, utlänningen har fått finskt medborgarskap eller när syftet med vistelsen har förändrats och innehavaren av tillståndet beviljas nytt uppehållstillstånd eller uppehållsrätt enligt 10 kap. Sakkunniga har påpekat att tillämpningsområdet för den sistnämnda 1 mom. 3 punkten förblir oklart när det gäller huruvida det tidigare uppehållstillstånd som upphör att gälla också kan vara ett permanent uppehållstillstånd eller ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. I specialmotiveringen behandlas inte ställningen för tillstånd av permanent natur.

Utskottet anser det vara viktigt att regleringen är så tydlig som möjligt med tanke på den myndighet som tillämpar lagen. Enligt uppgift är den föreslagna 59 § 1 mom. 3 punkten avsedd att tillämpas på både tidsbegränsade och permanenta uppehållstillstånd. Bestämmelsen gäller dock inte EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, eftersom det förefaller som att det av EU-lagstiftningen inte går att härleda ett förbud mot två överlappande tillstånd. Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att uppehållstillståndet upphör att gälla när syftet med vistelsen har förändrats och innehavaren av tillståndet beviljas ett nytt tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller uppehållsrätt enligt 10 kap.

117 a §. Allmänna förutsättningar för bestämmande av säkringsåtgärder. Paragrafen innehåller bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för säkringsåtgärder, det vill säga på vilka grunder en utlänning kan bli föremål för säkringsåtgärder enligt utlänningslagen, såsom tagande i förvar. Säkringsåtgärder kan vidtas mot en utlänning, om det är nödvändigt och proportionerligt dels för att klarlägga förutsättningarna för inresa eller vistelse i landet (1 mom. 1 punkten) och dels för att bereda eller säkerställa verkställigheten av ett beslut om avlägsnande ur landet (1 mom. 2 punkten). När det gäller asylsökanden baserar sig 1 mom. 1 punkten på mottagningsdirektivet och i 1 mom. 2 punkten är det fråga om tagande i förvar enligt återvändandedirektivet. Till dessa delar förblir regleringen oförändrad utöver det att det i 1 mom. 2 punkten beaktas att bestämmelserna ska kunna tillämpas på de överföringsbeslut som avses i förordningen om asyl- och migrationshantering. Syftet med de föreslagna ändringarna i paragrafen är inte att ändra på rådande fungerande praxis i fråga om säkringsåtgärder som vidtas mot personer som är föremål för beslut om överföring.

Det föreslås att det i 2 mom. föreskrivs att om en utlänning har haft rätt att vistas i landet innan beslutet om avlägsnande ur landet fattades och fortsätter att ha uppehållsrätt medan förfarandet för sökande av ändring i beslutet avseende uppehållsrätt pågår, kan utlänningen inte tas i förvar med stöd av 1 mom. 2 punkten. Utlänningen kan dock tas i förvar med stöd av 1 mom. 1 punkten.

Sakkunniga har påpekat att det i den föreslagna regleringen delvis förblir oklart om ett nytt beslut om tagande i förvar ska fattas när grunden för tagande i förvar ändras. Enligt uppgifter till utskottet måste ett nytt beslut om tagande i förvar fattas när den allmänna förutsättningen för tagande i förvar ändras. Detta påpekas i propositionsmotiven, men utskottet anser det nödvändigt att frågan för tydlighetens skull också framgår av lagen. Utskottet föreslår därför att 2 mom. kompletteras med en bestämmelse om att då en allmänna förutsättning som avses i 1 mom. ändras under tiden för tagande i förvar, ska det fattas ett nytt beslut om tagande i förvar i enlighet med 123 §, och beslutet ska behandlas i enlighet med 124 §. Utskottet konstaterar att det i 123 § i utlänningslagen föreskrivs om beslut om tagande i förvar och i 124 § bland annat om

Betänkande

domstolsbehandling av beslut om tagande i förvar. Ett nytt beslut om tagande i förvar ska fattas utan dröjsmål när grunden ändras. Det nya beslutet underlättar beräkningen av den maximala förvarsperioden när den allmänna förutsättningen ändras.

121 §. Förutsättningar för tagande i förvar. I den lag som föreslås i proposition RP 52/2026 rd (FvUB 8/2026 rd) hänvisas till förordningen om asyl- och migrationshantering med författningens fullständiga namn i 9 § 2 mom. Utskottet har gjort en teknisk ändring i 1 mom. som hänför sig till detta.

127 §. Frigivning av den som har tagits i förvar. I den lag som föreslås i proposition RP 52/2026 rd (FvUB 8/2026 rd) hänvisas till förordningen om ett gränsförfarande för återvändande med författningens fullständiga namn i 104 c § 1 mom. Utskottet har gjort en teknisk ändring i 1 mom. som hänför sig till detta.

Förvaltningsutskottet redogör ovan i den allmänna motiveringen för innehållet i bestämmelserna om den maximala förvarsperioden. Av propositionsmotiven framgår att syftet med det föreslagna nya 4 mom. är att förtydliga beräkningen av den maximala förvarsperioden. Syftet med regleringen är särskilt att förtydliga att om en person har tagits i förvar med stöd av mottagningsdirektivet eller förordningen om asyl- och migrationshantering (117 a § 1 mom. 1 punkten) under tiden för ändringssökandet, räknas denna tid också in i den maximala förvarsperioden enligt återvändandedirektivet (117 a § 1 mom. 2 punkten). I övrigt beräknas de förvarsperioder som följer av olika EU-rättsakter separat och de påverkar inte varandra. Det har således inte betydelse när tagandet i förvar har inletts, utan att endast sådant tagande i förvar som pågått under tiden för ändringssökandet räknas som tagande i förvar enligt 127 § 3 mom., det vill säga tagande i förvar enligt återvändandedirektivet.

Enligt sakkunniga kan ordalydelsen i det föreslagna 4 mom. skapa oklarhet vid beräkningen av den maximala förvarsperioden, även om syftet är att förtydliga den. Utskottet föreslår därför att bestämmelsen preciseras så att det uttryckligen konstateras att längden på det tagande i förvar som avses i 2 mom. eller som grundar sig på förordningen om asyl- och migrationshantering under tiden för ändringssökandet beaktas vid beräkningen av den maximala förvarsperiod som avses i 3 mom.

Utskottet hänvisar till specialmotiveringen i propositionen där grunderna för beräkning av den maximala förvarsperioden i förvar har lyfts fram. Utgångspunkten i EU-domstolens rättspraxis är att förvarsperioder som baserar sig på olika EU-rättsakter inte räknas samman. Det enda undantaget från denna regel är den sista meningen i den föreslagna 127 § 4 mom. Detta innebär enligt utskottets uppfattning att maximiperioden enligt 127 § 2 mom. (6 mån. +6 mån.) beräknas separat i förhållande till maximiperioden enligt 3 mom. (6 mån. +12 mån.). Beräknat på detta sätt kan den totala maximala förvarsperioden för två separata enskilda processer (asylprocessen och processen för avlägsnande ur landet) vara högst 30 månader.

Sakkunniga har fäst uppmärksamhet vid EU-domstolens avgörande i mål C-150/24 Aroja, där domstolen har ansett att man vid beräkningen av den maximala förvarsperioden ska beakta alla förvarsperioder som hänför sig till verkställigheten av samma beslut om avlägsnande ur landet. Det väsentliga är alltså att det är fråga om verkställighet av samma beslut om avlägsnande ur

Betänkande

landet. Enligt en bedömning till utskottet har domstolen dock inte tagit ställning till hur den maximala förvarsperioden ska beräknas i en situation där en utlänning lämnar in en ny asylansökan efter att den tidigare ansökningsprocessen och det tidigare beslutet har vunnit laga kraft. Enligt uppgift bör den föreslagna 127 § när det gäller beräkningen av den maximala förvarsperioden tolkas så att tagande i förvar under en tidigare process inte beaktas vid beräkningen av maximiperioden, om sökanden måste tas i förvar under den nya asylprocessen. Det innebär att den totala förvarsperioden under en utlännings hela vistelse i landet kan överstiga 30 månader, om det finns flera asyl- eller utvisningsprocesser.

147 a §. Tidsfrist för frivillig återresa. Det har föreslagits ändringar i 2 mom. också i regeringens proposition RP 52/2026 rd (FvUB 8/2026 rd). Utskottet har samordnat dessa ändringar med de ändringar som nu föreslås. Också ingressen måste ses över.

200 c (200 b) §. Verkställighet av avvisningsbeslut som gäller hindrande av unionsmedborgares eller deras familjemedlemmars eller nordiska medborgares inresa.

Såväl i den aktuella propositionen som i proposition RP 52/2026 rd (FvUB 8/2026 rd) föreslås det att det till utlänningslagen fogas en ny 200 b §. Utskottet konstaterar dock att det till innehållet inte är fråga om samma sak och att det enligt uppgift är tydligare att lagen kompletteras med två nya paragrafer: 200 b och 200 c §. Utskottet föreslår därför att utlänningslagen i detta sammanhang kompletteras med en ny 200 c §. Ändringen måste beaktas även i ingressen till lagförslaget. Ändringen av paragrafens nummer påverkar inte paragrafens innehåll.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 51/2026 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 51/2026 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i utlänningslagen (301/2004) 201 b §, sådan den lyder i lag 1022/2018, *ändras* 11 § 1 mom., 36 b § 1 mom. 1 punkten, 59 och 117 a §, 121 § 1 mom. 5 punkten, 127 §, 131 § 1 mom., 142, 143 och 145 §, 146 § 1 mom., 146 a, 147 och 147 a §, 148 § 1 mom. 10 och 11 punkten, 149 b, 150, 150 a, 151, 152, 166–168, 168 a och 169–171 §, 198 b § 2 mom., 200 och 201 a § samt 205 § 4 mom.,

av dem 11 § 1 mom. sådant det lyder i lag 121/2018, 36 b § 1 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 472/2024, 59 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 668/2013 och 620/2020, 117 a §, 121 § 1 mom. 5 punkten, 127, 150, 150 a och 151 § sådana de lyder i lag 147/2025, 131 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 631/2011 och 332/2016, 142 § sådan den lyder i lagarna 1214/2013, 121/2022 och 1206/2022, 143, 168 och 169 § sådana de lyder i lag 565/2019, 145 §, 146 § 1 mom. samt 146 a, 147 och 149 b § sådana de lyder i lag 1214/2013, 147 a § sådan den lyder i lagarna 194/2015, 472/2024 och /, 152 § sådan den lyder i lagarna 1214/2013 och 147/2025, 166, 167, 168 a och 170 § sådana de lyder i lag 360/2007, 171 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 501/2016, 620/2020 och 147/2025, 198 b § 2 mom. och 201 a § sådana de lyder i lag 1022/2018, 200 § sådan den lyder i lag 247/2025 och 205 § 4 mom. sådant det lyder i lag 332/2016, och

fogas till lagen en ny 12 a §, till 36 e §, sådan den lyder i lag 472/2024, ett nytt 2 mom., till lagen en ny 68 §, i stället för den 68 § som upphävt genom lag 501/2016, till lagen en ny 68 a §, till 148 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 1214/2013, en ny 12 punkt, till lagen nya 150 d och 189 a §, till 193 §, sådan den lyder i lag /, ett nytt 4 mom., till lagen en ny 200 c § och till 206 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 675/2015, ett nytt 5 mom. som följer:

11 §

Villkor för inresa

Av en utlännings som kommer till Finland krävs det att

1) personen har ett sådant giltigt resedokument som förutsätts och som berättigar till gränsövergång,

2) personen har ett sådant giltigt visum, uppehållstillstånd, uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för företagare som krävs, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning eller ett internationellt fördrag som är bindande för Finland,

Betänkande

3) personen vid behov kan visa upp handlingar av vilka det framgår syftet med och förutsättningarna för den planerade vistelsen och personen kan visa att denne har tillräckliga medel för sin försörjning med beaktande av såväl den planerade vistelsens längd som återresan till utreselandet eller genomresan till ett sådant tredjeland till vilket personens inresa är garanterad, eller att personen på lagligt sätt förmår skaffa sig sådana medel,

4) personen inte har meddelats inreseförbud, och

5) personen inte anses äventyra allmän ordning, allmän säkerhet, den nationella säkerheten, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser.

12 a §

Nekad inresa

Bestämmelser om nekande av tredjelandsmedborgares inresa vid en yttre gräns finns i artikel 14 i kodexen om Schengengränserna. Bestämmelser om meddelande av inreseförbud i samband med nekad inresa finns i 9 kap. i denna lag.

Gränskontrollmyndigheten eller polisen fattar beslut om nekad inresa. Gränskontrollmyndigheten eller polisen ska dock göra en framställning till Migrationsverket om nekad inresa, om polisen eller gränskontrollmyndigheten bedömer att en tredjelandsmedborgare bör meddelas inreseförbud för en längre tid än fem år. Migrationsverket fattar då beslut om nekad inresa på framställning av gränskontrollmyndigheten eller polisen.

Gränskontrollmyndigheten eller polisen verkställer beslut om nekad inresa.

36 b §

Klandervärt beteende i Finland som grund för att vägra uppehållstillstånd

Upphållstillstånd som sökts i Finland beviljas inte, om

1) en utlänning vid inlämnandet av ansökan om uppehållstillstånd inte har vistats lagligt i landet på det sätt som föreskrivs i 40 § 1 eller 4 mom.,

36 e §

Oskäligen vägran av uppehållstillstånd

Om det har bestämts att utlänningen innan ansökan om uppehållstillstånd avgörs ska utvisas eller avvisas, och ett nytt beslut om avlägsnande ur landet inte anses vara behövligt, beaktas vid den prövning som avses i 1 mom. dessutom att det redan har bestämts att utlänningen ska avlägsnas ur landet.

Betänkande

59 §

När uppehållstillstånd upphör att gälla och när giltighetstiden för uppehållstillstånd upphör

Ett uppehållstillstånd upphör att gälla när

- 1) Migrationsverket har beslutat att utlänningen ska utvisas,
- 2) utlänningen får finskt medborgarskap,
- 3) syftet med vistelsen har förändrats och innehavaren av tillståndet beviljas nytt **tidsbegränsat eller permanent** uppehållstillstånd, eller uppehållsrätt enligt 10 kap.

Ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta upphör även att gälla om en annan medlemsstat i Europeiska unionen beviljar utlänningen EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd upphör när Migrationsverket har beslutat att utlänningens uppehållstillstånd återkallas.

En anteckning om att uppehållstillståndet upphört att gälla eller giltighetstiden för uppehållstillståndet har upphört ska göras i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden.

68 §

Framställning om återkallande av uppehållstillstånd

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan göra en framställning till Migrationsverket om återkallande av utlänningens uppehållstillstånd.

68 a §

Tillfälligt omhändertagande av uppehållstillståndskort och uppehållskort

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan, när den gör en framställning om utvisning av en tredjelandsmedborgare eller återkallande av en tredjelandsmedborgares uppehållstillstånd, tillfälligt omhänderta uppehållstillståndskortet eller uppehållskortet för unionsmedborgares familjemedlem.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska utfärda ett intyg över det tillfälliga omhändertagandet av uppehållstillståndskortet eller uppehållskortet. Tredjelandsmedborgaren har rätt att tillfälligt inneha uppehållstillståndskortet eller uppehållskortet, om det behövs för att uträtta nödvändiga ärenden.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska återlämna uppehållstillståndskortet eller uppehållskortet utan dröjsmål, om Migrationsverket beslutar att tredjelandsmedborgaren inte utvisas eller att dennes uppehållstillstånd inte återkallas.

117 a §

Allmänna förutsättningar för bestämmande av säkringsåtgärder

Säkringsåtgärder som avses i 118–120, 120 a, 120 b, 121 och 122 § kan vidtas mot en utlänning, om det är nödvändigt och proportionerligt

Betänkande

1) för att klarlägga förutsättningarna för utlänningens inresa eller vistelse i landet eller för att fastställa grunderna för utlänningens ansökan om internationellt skydd, eller

2) för att bereda eller säkerställa verkställigheten av ett beslut om avlägsnande av utlänningen ur landet eller överföring av utlänningen, eller för att annars övervaka att utlänningen avlägsnar sig ur landet.

Om en utlänning har haft rätt att vistas i landet innan beslutet om avlägsnande ur landet fattades och fortsätter att ha uppehållsrätt medan förfarandet för sökande av ändring i beslutet avseende uppehållsrätt pågår, kan inte utlänningen tas i förvar med stöd av 1 mom. 2 punkten. Under denna tid får utlänningen dock tas i förvar med stöd av 1 mom. 1 punkten. Om en allmän förutsättning som avses i 1 mom. ändras under tiden för tagande i förvar, ska det fattas ett nytt beslut om tagande i förvar i enlighet med 123 § och beslutet ska behandlas i enlighet med det som föreskrivs i 124 §.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten bestämmer om säkringsåtgärder som avses i detta kapitel. Även Migrationsverket kan bestämma om säkringsåtgärder som avses i 118 och 120 a §. Säkringsåtgärderna bestäms av Migrationsverkets överdirektör eller i Migrationsverkets arbetsordning angivna tjänstemän som innehar chefsbefattning eller en befattning med motsvarande kravnivå vid Migrationsverket. En utlänning som blir föremål för en säkringsåtgärd ska meddelas grunden för säkringsåtgärden.

Om inte något annat föreskrivs nedan, gäller säkringsåtgärden tills förutsättningarna för inresa eller vistelse i landet har klarlagts, tills grunderna för ansökan om internationellt skydd har fastställts, ett beslut som gäller avlägsnande ur landet eller överföring har verkställts eller behandlingen av ärendet annars har avslutats. Om säkringsåtgärden inte längre är nödvändig för att säkerställa beslutsfattandet eller verkställigheten, ska det dock omedelbart bestämmas att den ska upphöra.

121 §

Förutsättningar för tagande i förvar

Om de säkringsåtgärder som avses i 118–120 och 120 a § inte är tillräckliga, får en utlänning utifrån en individuell bedömning tas i förvar, om

5) tagandet i förvar grundar sig på artikel 44 i ~~Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1351 om asyl- och migrationshantering, om ändring av förordningarna (EU) 2021/1147 och (EU) 2021/1060 och om upphävande av förordning (EU) nr 604/2013, nedanförordningen om asyl- och migrationshantering,~~

127 §

Frigivning av den som har tagits i förvar

Den myndighet som behandlar ärendet ska förordna att den som har tagits i förvar genast ska friges när det inte längre finns förutsättningar för förvar. Bestämmelser om tidsfrister för sökande som tagits i förvar med stöd av förordningen om asyl- och migrationshantering finns i artikel 45 i

Betänkande

den förordningen. Bestämmelser om förvarsperioden vid förvar som grundar sig på återvändandeförordningen finns i artikel 5.4 i den förordningen.

Den som har tagits i förvar ska frigges senast sex månader efter fattandet av beslutet om tagande i förvar, som grundar sig på klarläggandet av förutsättningarna för personens inresa eller vistelse i landet eller på fastställandet av grunderna för personens ansökan om internationellt skydd. Tagandet i förvar kan förlängas med högst sex månader, om det är nödvändigt att förlänga tiden i förvar för att trygga allmän ordning eller allmän säkerhet eller den nationella säkerheten.

Den som har tagits i förvar ska frigges senast sex månader efter fattandet av beslutet om tagande i förvar, som grundar sig på beredningen eller säkerställandet av verkställigheten av ett beslut om att personen ska avlägsnas ur landet eller annars på övervakning av att utlänningen avlägsnar sig ur landet. Tiden för hållande i förvar kan förlängas med högst 12 månader, om den som tagits i förvar inte samarbetar för att tillbakasändningen ska kunna genomföras eller sådana handlingar som behövs för tillbakasändningen inte fås från ett tredjeland och verkställigheten av avlägsnandet ur landet fördröjs av dessa orsaker. En förutsättning för förlängning av tiden i förvar är då att det fortfarande finns en skälig möjlighet att verkställa avlägsnandet ur landet.

Vid beräkning av den maximala förvarsperiod som avses i 3 mom. beaktas inte en i 2 mom. avsedd förvarsperiod eller en förvarsperiod som grundar sig på förordningen om asyl- och migrationshantering. Likaså beaktas inte en i 3 mom. avsedd förvarsperiod vid beräkning av den maximala förvarsperiod som avses i 2 mom. eller den maximala förvarsperiod som grundar sig på förordningen om asyl- och migrationshantering. Om en utlänning dock med stöd av 117 a § 1 mom. 1 punkten är tagen i förvar under ett förfarande för sökande av ändring i ett beslut avseende uppehållsrätt, beaktas en i 2 mom. avsedd förvarsperiod eller en förvarsperiod som grundar sig på förordningen om asyl- och migrationshantering under den tid då förfarandet för sökande av ändring pågår vid beräkning av den maximala förvarsperiod som avses i 3 mom.

Om en tingsrätt har beslutat att den som tagits i förvar fortfarande ska hållas i förvar, ska myndigheten utan dröjsmål göra en anmälan om frigivningen till tingsrätten på förvaringsorten. Anmälan kan göras per telefon eller elektroniskt. En anmälan som gjorts per telefon ska utan dröjsmål lämnas till tingsrätten i skriftlig form.

131 §

Upptagande av signalement

Polisen eller gränskontrollmyndigheten får för verifiering av identitet, för behandling, beslut och övervakning i ärenden som gäller utlänningars inresa, utresa, vistelse och arbete samt för tryggande av statens säkerhet ta fingeravtryck, fotografier och andra signalement på en utlänning

- 1) som har ansökt om internationellt skydd eller uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd,
 - 2) som har ansökt om uppehållstillstånd på grund av familjeband,
 - 3) som har fått uppehållstillstånd i egenskap av en utlänning som tagits till Finland inom flyktingkvoten,
 - 4) som enligt beslut ska avvisas eller utvisas eller vars inresa nekats,
 - 5) vars identitet är oklar,
 - 6) som har meddelats inreseförbud, eller
 - 7) i fråga om vilken en allmän förutsättning för bestämmande av säkringsåtgärder med stöd av 117 a § 1 mom. uppfylls.
-

Betänkande

142 §

Avvisning

Med *avvisning* avses i denna lag

1) återvändande av en tredjelandsmedborgare som har kommit till landet utan uppehållstillstånd och vistas olagligt i landet, om tredjelandsmedborgaren inte har beviljats uppehållstillstånd efter ankomsten till landet,

2) att en unionsmedborgares och en därmed jämförbar persons eller en familjemedlems inresa hindras vid finska gränsen, om familjemedlemmen omfattas av rätten till fri rörlighet inom unionen,

3) att en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet avlägsnas ur landet till en annan medlemsstat i Europeiska unionen när tredjelandsmedborgaren inte iakttar ett i 149 b § avsett krav att bege sig till en annan medlemsstat eller när tredjelandsmedborgarens omedelbara återvändande inte är nödvändigt med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet,

4) hindrad inresa vid finska gränsen när gränskontroll tillfälligt har återinförts vid de inre gränserna i enlighet med kapitel II i avdelning III i kodexen om Schengen gränserna och 15 § i gränsbevakningslagen.

143 §

Utvisning

Med *utvisning* avses i denna lag att en utlänning avlägsnas ur landet när

1) utlänningen vistas i landet med stöd av tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd som beviljats av en finsk myndighet,

2) utlänningen är unionsmedborgare eller en därmed jämförbar person, eller en sådan familjemedlem till någondera som omfattas av rätten till fri rörlighet inom unionen, och vistas i landet,

3) utlänningen fortfarande vistas i landet efter det att dennes uppehållstillstånd inte längre gäller, eller

4) utlänningen har förlorat sitt finska medborgarskap.

145 §

Hörande

En utlänning samt dennes make som befinner sig i Finland eller en därmed jämförbar person ska ges tillfälle att bli hörd i ett sådant ärende avseende avvisning, utvisning eller meddelande av inreseförbud som berör personen.

Skyldigheten enligt 1 mom. att ge utlänningens make som befinner sig i Finland eller en därmed jämförbar person tillfälle att bli hörd gäller inte i situationer där meddelande av inreseförbud övervägs med stöd av 150 a §, om inte något annat följer av 62 §.

Skyldigheten enligt 1 mom. att ge tillfälle att bli hörd gäller inte situationer där meddelande av inreseförbud övervägs med stöd av 150 d §.

Betänkande

146 §

Helhetsbedömning

När avvisning och utvisning samt meddelande av inreseförbud i anslutning till dem samt inreseförbudets längd prövas ska hänsyn tas till de omständigheter som beslutet grundar sig på samt sådana omständigheter och förhållanden i sin helhet som annars inverkar på saken. Vid bedömningen ska särskilt avseende fästas vid barnets bästa och skyddet för familjelivet. Sådana omständigheter som annars ska beaktas vid bedömningen är åtminstone hur länge och i vilket syfte utlänningen har vistats i landet samt karaktären hos det uppehållstillstånd som beviljats utlänningen, utlänningens band till Finland samt utlänningens familjemässiga, kulturella och sociala anknytning till hemlandet. Om beslutet om avvisning eller utvisning eller ett inreseförbud i anslutning till dem baserar sig på utlänningens brottsliga verksamhet ska hänsyn dessutom tas till hur allvarlig gärningen är samt till den olägenhet, skada eller fara som orsakats allmän eller enskild säkerhet.

146 a §

Återvändande

Med *återvändande* avses i denna lag ett förfarande för avlägsnande som innebär att en tredjelandsmedborgare som har fått ett beslut om avvisning eller utvisning antingen frivilligt avlägsnar sig eller avlägsnas ur landet till

- 1) ursprungslandet,
- 2) ett transitland i enlighet med återtagandeavtal mellan Europeiska unionen eller Finland och ett tredjeland eller andra arrangemang, eller
- 3) ett annat tredjeland, dit tredjelandsmedborgaren frivilligt väljer att återvända och där tredjelandsmedborgaren kommer att tas emot.

147 §

Förbud mot tillbakasändning

Ingen får avvisas eller utvisas till ett område där denne kan bli utsatt för dödsstraff, tortyr, förföljelse eller annan behandling som kränker människovärdet eller till ett område från vilket personen kan bli sänd till ett sådant område.

147 a §

Tidsfrist för frivillig återresa

I ett beslut om återvändande ska det fastställas en tidsfrist på minst sju och högst trettio dagar inom vilken tredjelandsmedborgaren frivilligt kan avlägsna sig ur landet. Tidsfristen för frivillig återresa räknas från den tidpunkt då beslutet blir verkställbart. Tidsfristen kan av särskilda skäl förlängas.

Betänkande

Ingen tidsfrist för frivillig återresa fastställs, om

- 1) en tredjelandsmedborgare nekats inresa eller avvisas omedelbart i samband med gränsövergången,
- 2) det är fråga om avvisning eller utvisning med anledning av en straffrättslig påföljd,
- 3) det finns en i 121 a § avsedd risk för avvikande,
- 4) personen anses äventyra allmän ordning eller allmän säkerhet eller den nationella säkerheten,
- 5) ansökan om uppehållstillstånd har avslagits såsom uppenbart ogrundad eller bedräglig, eller
- 6) prövning av en ansökan om internationellt skydd nekats i enlighet med 103 § eller artikel 38.2 i förordningen om asylförfaranden eller det är fråga om en uppenbart ogrundad ansökan enligt 101 §.

En tidsfrist för frivillig avresa enligt artikel 4.5 i förordningen om ett gränsförfarande för återvändande begärs hos gränskontrollmyndigheten, som fattar ett beslut i ärendet. (Nytt 3 mom.)

Denna paragraf tillämpas inte när beslutet om hindrande av inresa eller om utvisning fattas med stöd av 10 kap. (RP 3 mom.)

Grunder för avlägsnande ur landet och inreseförbud

148 §

Avvisningsgrunder

En utlänning får avvisas, om

10) det med hänsyn till utlänningens tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att utlänningen i Finland kommer att bedriva verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten eller Finlands förhållanden till en främmande stat,

11) det har fattats ett sådant beslut om avvisning eller utvisning av utlänningen som avses i artiklarna 1–3 i rådets direktiv 2001/40/EG om ömsesidigt erkännande av beslut om avvisning eller utvisning av medborgare i tredje land,

12) utlänningen har beviljats EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, utlänningen utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller allmän säkerhet och det är fråga om återvändande enligt 146 a §.

149 b §

Krav på att bege sig till en annan medlemsstat

Innehar en tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet, eller som fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd, ett sådant giltigt uppehållstillstånd eller annat tillstånd som berättigar till vistelse som utfärdats av en annan medlemsstat i Europeiska unionen, ska det krävas att tredjelandsmedborgaren omedelbart beger sig till den medlemsstatens territorium. Om tredjelandsmedborgaren inte iakttar detta krav ska ett beslut om att tredjelandsmedborgaren avlägsnas ur landet fattas. Om tredjelandsmedborgarens omedelbara avresa krävs med hänsyn till

Betänkande

allmän ordning eller allmän säkerhet, ska ett beslut om att tredjelandsmedborgaren sänds tillbaka till ett tredjeland fattas.

En tredjelandsmedborgare som har beviljats EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat i Europeiska unionen kan sändas tillbaka till ett tredjeland endast om tredjelandsmedborgaren utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller allmän säkerhet.

150 §

Meddelande av inreseförbud för en utlänning som vistas i Finland

En utlänning kan meddelas inreseförbud i ett beslut om nekad inresa, avvisning, utvisning eller i ett sådant beslut om överföring som avses i artikel 42.1 och artikel 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

Inreseförbud meddelas om det inte med stöd av 147 a § 2 mom. 2–6 punkten har fastställts någon tidsfrist för frivillig återresa i ett beslut om återvändande eller utlänningen inte frivilligt har avlägsnat sig ur landet inom den tidsfrist som fastställts för återresan. I dessa situationer tillämpas inte helhetsbedömning enligt 146 §. Man får i enskilda fall avstå från att meddela inreseförbud, om ett barns bästa eller skyddet för familjelivet förutsätter det.

Inreseförbud meddelas inte en utlänning som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 52 a § men som därefter inte beviljats ett nytt uppehållstillstånd eller vars uppehållstillstånd har återkallats. Inreseförbud meddelas dock om personen har underlåtit att iaktta plikten att återvända eller äventyrar allmän ordning, allmän säkerhet eller den nationella säkerheten.

Inreseförbud kan meddelas genom ett särskilt beslut, om

- 1) utlänningen inte frivilligt har avlägsnat sig ur landet inom den fastställda tidsfristen, eller
- 2) utlänningen tidigare meddelats ett beslut om nekad inresa, avvisning eller utvisning och grunden för meddelandet av inreseförbud inte har framkommit förrän efter det att beslutet meddelades.

Inreseförbudet meddelas som ett nationellt förbud, om utlänningen har ett sådant uppehållstillstånd i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller Schengenstat som inte återkallas, eller om det är fråga om ett sådant beslut om överföring som avses i artikel 42.1 eller 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

Denna paragraf tillämpas också på utlänningar som genomgår gränskontroll.

150 a §

Meddelande av inreseförbud för en utlänning som vistas någon annanstans än i Finland

En utlänning som vistas någon annanstans än i Finland kan meddelas inreseförbud om utlänningens uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har återkallats på grund av bedrägligt agerande eller brottslig verksamhet eller på grund av att utlänningen genom sitt uppträdande har visat sig äventyra andras säkerhet, allmän ordning, allmän säkerhet eller den nationella säkerheten. Inreseförbud meddelas i samband med ett beslut om återkallande av uppehållstillstånd eller om återkallande av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Inreseförbud kan meddelas genom ett särskilt beslut, om en sådan utlänning som är misstänkt för brott, som har konstaterats ha gjort sig skyldig till brott, som äventyrar den nationella

Betänkande

säkerheten eller som vid ansökan om uppehållstillstånd har agerat bedrägligt, har undvikit ett meddelande av inreseförbud genom att lämna Finland innan ett förfarande för avlägsnande av utlänningen ur landet är avslutat. Inreseförbud kan också meddelas genom ett särskilt beslut om utlänningen har avlägsnat sig ur landet eller genom ett verkställbart beslut har avlägsnats ur landet och grunden för meddelandet av inreseförbud inte har framkommit förrän efter det att utlänningen har avlägsnat sig eller avlägsnats ur landet.

En utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd utomlands och vars ansökan har avslagits kan meddelas inreseförbud om

1) utlänningen anses äventyra allmän ordning, allmän säkerhet, den nationella säkerheten, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser,

2) utlänningens inresa eller genomresa bör förhindras enligt en för Finland bindande folkrättslig förpliktelse eller ett av Europeiska unionens råd med stöd av fördraget om Europeiska unionen antaget beslut, eller

3) utlänningen vid ansökan om uppehållstillstånd har agerat bedrägligt.

150 d §

Inreseförbud på förhand med allmän ordning, allmän säkerhet eller nationell säkerhet som grund

Inreseförbud kan meddelas en tredjelandsmedborgare som vistas någon annanstans än i Finland om det finns vägande skäl att anse att tredjelandsmedborgaren utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller den nationella säkerheten. Inreseförbudet meddelas som ett nationellt förbud eller som ett Schengenomfattande förbud.

Polisen kan meddela ett i 1 mom. avsett inreseförbud på framställning av skyddspolisen, Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet eller på eget initiativ.

Inreseförbudet meddelas för en bestämd tid på högst 15 år eller tills vidare. Inreseförbudet träder i kraft omedelbart efter det att polisen har fattat beslut i ärendet.

Polisen kan helt eller delvis återkalla ett inreseförbud som den har meddelat. Om en tredjelandsmedborgare som meddelats inreseförbud på förhand ansöker om uppehållstillstånd i Finland, kan också Migrationsverket helt eller delvis återkalla inreseförbudet efter att ha fått polisens utlåtande.

151 §

Polisen och gränskontrollmyndigheten

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska vidta åtgärder för att avvisa eller utvisa en utlänning, eller enligt 149 b § kräva att utlänningen beger sig till en annan medlemsstat i Europeiska unionen, om utlänningen vistas olagligt i landet.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan fatta beslut om avvisning av en utlänning. Bestämmelser om Migrationsverkets behörighet att fatta beslut om avvisning finns i 152 § 2 och 3 punkten. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 152 § 3 punkten kan också polisen eller gränskontrollmyndigheten besluta om avvisning av en utlänning, om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd och avvisas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller en Schengenstat.

Betänkande

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan meddela en utlänning inreseförbud för högst fem år. Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska göra en framställning till Migrationsverket om meddelande av ett särskilt inreseförbud, om polisen eller gränskontrollmyndigheten bedömer att utlänningen bör meddelas inreseförbud för en längre tid än fem år eller om polisen eller gränskontrollmyndigheten anser att ärendet med tanke på tillämpningen av 150 eller 150 a § är av betydelse i andra liknande fall.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska göra en framställning till Migrationsverket om utvisning av en utlänning. Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska göra en framställning till Migrationsverket om avvisning av en utlänning om polisen eller gränskontrollmyndigheten bedömer att utlänningen bör meddelas inreseförbud för en längre tid än fem år. Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan göra en framställning till Migrationsverket om avvisning av en utlänning också om ärendet med tanke på tillämpningen av 148 § är av betydelse i andra liknande fall. Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska göra en framställning till Migrationsverket om fattande av ett sådant beslut om överföring som avses i artikel 42.1 i förordningen om asyl- och migrationshantering med avseende på en person som vistas olagligt i landet.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten verkställer beslut om avvisning och utvisning samt sådana beslut om överföring som avses i artiklarna 42.1 och 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering.

I samband med avvisning och utvisning kan polisen eller gränskontrollmyndigheten införa nödvändiga anteckningar om avlägsnande ur landet i den berörda personens resedokument. Inga anteckningar ska dock göras om det finns anledning att anta att de kan orsaka personen betydande problem.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska för återvändande bevilja den som ska avlägsnas ur landet en europeisk resehandling som det föreskrivs om i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1953 om inrättandet av en europeisk resehandling för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och om upphävande av rådets rekommendation av den 30 november 1994.

152 §

Migrationsverket

Migrationsverket

- 1) framställer krav enligt 149 b § på att tredjelandsmedborgare ska bege sig till en annan medlemsstat i Europeiska unionen,
- 2) beslutar om avvisning på framställning av polisen eller gränskontrollmyndigheten eller på eget initiativ,
- 3) beslutar om avvisning om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd eller tillfälligt skydd,
- 4) fattar ett sådant beslut om överföring som avses i artiklarna 42.1 och 67.10 i förordningen om asyl- och migrationshantering,
- 5) beslutar om utvisning på framställning av polisen eller gränskontrollmyndigheten eller på eget initiativ,
- 6) fattar beslut om meddelande av inreseförbud för viss tid eller tills vidare och om återkallande av inreseförbud.

Betänkande

166 §

När en registrering av uppehållsrätten och när ett uppehållskort upphör att gälla och när giltighetstiden för en registrering av uppehållsrätten och för ett uppehållskort upphör

En registrering av uppehållsrätten eller ett uppehållskort upphör att gälla när

- 1) en myndighet har beslutat att en sådan utlänning vars uppehållsrätt registrerats eller för vilken ett uppehållskort har utfärdats utvisas ur landet, eller
- 2) en utlänning vars uppehållsrätt har registrerats eller för vilken ett uppehållskort har utfärdats blir finsk medborgare.

Giltighetstiden för en registrering av uppehållsrätten eller ett uppehållskort upphör när Migrationsverket har beslutat att återkalla registreringen av uppehållsrätten eller återkalla uppehållskortet.

167 §

Grunder för hindrande av unionsmedborgares och deras familjemedlemmars samt nordiska medborgares inresa

En unionsmedborgares, en unionsmedborgares familjemedlems eller en nordisk medborgares inresa vid finska gränsen kan hindras genom avvisning om

- 1) personen inte uppfyller de inresevillkor som anges i 156 eller 156 a §, eller
- 2) personen har meddelats inreseförbud av skäl som hänför sig till allmän ordning eller allmän säkerhet.

En unionsmedborgare eller en unionsmedborgares familjemedlems inresa vid finska gränsen kan också hindras genom avvisning om personen inte uppfyller de inresevillkor som anges i 155 eller 155 a §.

168 §

Grunder för utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

Unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar kan utvisas

1) om de efter tre månaders vistelse inte uppfyller villkoren för uppehållsrätt enligt 158 a, 161 d eller 161 e §,

2) på de villkor som anges i 156 §, om de anses äventyra allmän ordning eller allmän säkerhet,

3) på de villkor som anges i 156 a §, om de anses äventyra folkhälsan,

4) om de har kommit till landet i strid med ett inreseförbud, eller

5) om de har fått sin uppehållsrätt genom sådant missbruk av rättigheter som avses i 172 a §.

Unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar som har fått permanent uppehållsrätt kan dock utvisas endast av allvarliga skäl som hänför sig till allmän ordning eller allmän säkerhet.

Unionsmedborgare som lagligen uppehållit sig i landet de senaste tio åren kan dock utvisas endast av tvingande skäl som hänför sig till allmän säkerhet.

Minderåriga unionsmedborgare kan dock utvisas endast av tvingande skäl som hänför sig till allmän säkerhet, om inte utvisningen är förenlig med barnets bästa.

Betänkande

Tvingande skäl enligt 3 och 4 mom. anses vara att unionsmedborgaren har konstaterats vara skyldig till en gärning för vilken det inte har föreskrivits lindrigare straff än fängelse i ett år och att unionsmedborgaren med hänsyn till hur allvarligt och varaktigt brottet är bedöms utgöra ett hot mot allmän säkerhet. Tvingande skäl anses också vara att unionsmedborgaren misstänks utgöra ett allvarligt hot mot Finlands eller någon annan stats säkerhet.

Det som föreskrivs i 1–5 mom. gäller också de unionsmedborgare och de familjemedlemmar till unionsmedborgare som har förlorat sitt finska medborgarskap.

168 a §

Utvisning av arbetstagare och arbetsökande

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 168 § 1 mom. kan en unionsmedborgare eller dennes familjemedlemmar utvisas endast av skäl som hänför sig till allmän ordning eller allmän säkerhet på de villkor som anges i 156 § eller av skäl som hänför sig till folkhälsan på de villkor som anges i 156 a §, om unionsmedborgaren är arbetstagare eller egenföretagare eller om unionsmedborgaren har kommit till landet för att söka arbete och kan lägga fram bevis på sina faktiska möjligheter att hitta arbete.

169 §

Grunderna för utvisning av nordiska medborgare

En medborgare i Danmark, Island, Norge eller Sverige kan utvisas

- 1) på de villkor som anges i 156 §, om personen anses äventyra allmän ordning eller allmän säkerhet,
- 2) på de villkor som anges i 156 a §, om personen anses äventyra folkhälsan, eller
- 3) om personen har rest in i landet i strid med ett inreseförbud.

En medborgare i Danmark, Island, Norge eller Sverige som har vistats i landet i mer än fem år kan dock utvisas endast av allvarliga skäl som hänför sig till allmän ordning eller allmän säkerhet och, om vistelsen varat i mer än tio år, endast av tvingande skäl som hänför sig till allmän säkerhet.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller också sådana medborgare i Danmark, Island, Norge och Sverige som har förlorat sitt finska medborgarskap.

170 §

Meddelande och återkallande av inreseförbud

Om en person som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel hindras inresa eller utvisas på grund av att personen anses äventyra allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan, kan personen meddelas ett högst 15 år långt inreseförbud. Om personen hindras inresa, träder inreseförbudet i kraft omedelbart efter det att den behöriga myndigheten har fattat beslut i ärendet. Om personen utvisas, börjar inreseförbudet gälla från den tidpunkt då personen faktiskt avlägsnar sig ur Finland.

Betänkande

Inreseförbudet kan på ansökan återkallas helt eller delvis om omständigheterna förändrats eller av ett viktigt personligt skäl. Beslut i saken ska fattas inom sex månader från det att ansökan lämnades in.

171 §

Behöriga myndigheter

Migrationsverket registrerar sökandens uppehållsrätt i ärendehanteringssystemet för utlänningsärenden samt utfärdar tidsbegränsade och permanenta uppehållskort.

Migrationsverket återkallar registreringen av en uppehållsrätt samt tidsbegränsade och permanenta uppehållskort. Verket beslutar också på ansökan att en registrering av uppehållsrätten eller ett uppehållskort inte återkallas i sådana fall som avses i 165 § 4 mom.

Migrationsverket beslutar om meddelande av inreseförbud med stöd av 170 §. Även polisen eller gränskontrollmyndigheten kan besluta om meddelande av inreseförbud med stöd av den paragrafen för högst fem år. Migrationsverket beslutar om återkallande av inreseförbud.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten beslutar om hindrande av unionsmedborgares, deras familjemedlemmars eller nordiska medborgares inresa genom avvisning vid finska gränsen med stöd av 167 §. Migrationsverket fattar på framställning av polisen eller gränskontrollmyndigheten ett i 167 § avsett beslut om polisen eller gränskontrollmyndigheten bedömer att inreseförbud i ärendet bör meddelas för en längre tid än fem år eller om polisen eller gränskontrollmyndigheten anser att ärendet är av betydelse med tanke på tillämpningen av 167 § i andra liknande fall.

Migrationsverket beslutar om utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar samt av nordiska medborgare på framställning av polisen eller gränskontrollmyndigheten eller på eget initiativ.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan besluta om utvisning av en unionsmedborgare eller nordisk medborgare om

- 1) beslutet om utvisning fattas med stöd av 168 § 1 mom. 2–4 punkten eller 169 § 1 mom.,
- 2) unionsmedborgaren eller den nordiska medborgaren har uppehållit sig i landet i högst ett år, och
- 3) unionsmedborgaren eller den nordiska medborgaren inte har några familjemedlemmar bosatta i Finland.

I andra fall än de som avses i 6 mom. ska polisen eller gränskontrollmyndigheten göra en framställning om utvisning till Migrationsverket. Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska göra en framställning till Migrationsverket om utvisning av en unionsmedborgare eller en familjemedlem till en sådan eller av en nordisk medborgare, om det i ärendet bör meddelas inreseförbud för en längre tid än fem år. Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan göra en framställning till Migrationsverket om utvisning av en unionsmedborgare eller en familjemedlem till en sådan eller av en nordisk medborgare om ärendet är av betydelse med tanke på tillämpningen av denna paragraf i andra liknande fall.

Betänkande

12 kap.

Straffbestämmelser

189 a §

Hänvisning till strafflagen

Straff för brott mot inreseförbud föreskrivs i 17 kap. 7 b § i strafflagen.

193 §

Behörig förvaltningsdomstol i ärenden som gäller internationellt skydd

Om en utlänning inte har lämnat landet efter att ha fått avslag på ansökan om tillfälligt skydd och polisen eller gränskontrollmyndigheten har beslutat att utlänningen ska avvisas till en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller en Schengenstat, bestäms den behöriga förvaltningsdomstolen enligt ändringsökande som gäller avslag på ansökan om erhållande av tillfälligt skydd.

198 b §

Ansökan som avser verkställighet

Om beslut om utvisning har fattats med stöd av 149 § i ett ärende som inte gäller internationellt skydd, ska ansökan om förbud mot eller avbrytande av verkställigheten göras inom 30 dagar från det att beslutet har delgivits sökanden.

200 §

Verkställighet av beslut om utvisning i ärenden som inte gäller internationellt skydd

Ett utvisningsbeslut som fattats i ett ärende som inte gäller internationellt skydd får verkställas tidigast 30 dagar efter det att beslutet har delgivits. Om det i ärendet lämnats in en ansökan om avbrytande av eller förbud mot verkställigheten så som avses i 198 b § 2 mom. får beslutet dock inte verkställas förrän den ansökan som gäller detta ärende har avgjorts. Om det behövs besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen i ärendet hindrar besvären inte verkställigheten av beslutet, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Ett utvisningsbeslut som grundar sig på att förutsättningarna för beviljande av ett i 51 § avsett tillfälligt uppehållstillstånd inte längre föreligger, får verkställas tidigast den åttonde dagen efter det att beslutet har delgivits sökanden, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Före verkställigheten ska det säkerställas att tidsfristen har omfattat minst fem vardagar.

Betänkande

200 c §

Verkställighet av avvisningsbeslut som gäller hindrande av unionsmedborgares eller deras familjemedlemmars eller nordiska medborgares inresa

Om ett avvisningsbeslut har fattats med stöd av 167 § i syfte att hindra inresa vid finska gränsen, får beslutet verkställas genast trots ändringssökande, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

201 a §

Verkställighet av utvisning av unionsmedborgare, deras familjemedlemmar eller nordiska medborgare

Ett utvisningsbeslut får verkställas tidigast 30 dagar efter delgivningen av beslutet. Om det i ärendet lämnats in en ansökan om avbrytande av eller förbud mot verkställigheten får beslutet dock inte verkställas förrän den ansökan som gäller detta ärende har avgjorts. Om det behövs besvärstillstånd av högsta förvaltningsdomstolen i ärendet hindrar besvären inte verkställigheten av beslutet, om inte högsta förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Ett utvisningsbeslut som har fattats med stöd av 168 § 1 mom. 4 punkten eller 169 § 1 mom. 3 punkten får verkställas omedelbart trots att ändring har sökts, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat.

Ett utvisningsbeslut som polisen eller gränskontrollmyndigheten eller Migrationsverket på framställning av polisen eller gränskontrollmyndigheten har fattat med stöd av 168 § 1 mom. 2 eller 3 punkten eller 169 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i ett ärende som på goda grunder är brådskande, får verkställas omedelbart trots att ändring har sökts, om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat. Ärendets brådskande natur ska motiveras i beslutet. Vid bedömningen av huruvida ärendet är brådskande ska hänsyn tas till hur verkställd utvisning påverkar personens privatliv och familjeliv.

205 §

Delgivning i Finland

Trots bestämmelserna i 1 mom. ska delgivningen i ett ärende som gäller internationellt skydd alltid verkställas bevisligen med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 och 3 mom. Delgivningen verkställs av Migrationsverket, eller på Migrationsverkets begäran av polisen, om polisen kan sköta delgivningsuppdraget på ett ändamålsenligt sätt. Om det har fattats ett beslut om att sökanden ska avlägsnas ur landet eller överföras, verkställs delgivningen av polisen eller gränskontrollmyndigheten, eller på någonderas begäran av Migrationsverket, om Migrationsverket kan sköta delgivningsuppdraget på ett ändamålsenligt sätt.

Betänkande

206 §

Delgivning utomlands

Om den polis som utfärdar ett i 150 d § avsett inreseförbud på förhand bedömer att en delgivning utan dröjsmål av beslutet efter att det fattats kan äventyra skyddet av den nationella säkerheten, av försvaret eller av den allmänna säkerheten eller äventyra förebyggande, avslöjande, utredning eller lagförande av brott, behöver beslutet inte delges förrän den tredjelandsmedborgare som inreseförbudet gäller ansöker om visum eller uppehållstillstånd i Finland eller en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller en Schengenstat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Om ett beslut om utvisning eller avvisning har fattats före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet på verkställigheten av beslutet.

På ansökningar om uppehållstillstånd som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i 36 b § 1 mom. som gällde vid ikraftträdandet.

Lagens 59 § 1 mom. 3 punkt tillämpas på personer som inte får tillfälligt skydd först från och med den 1 juli 2027.

Upphållstillstånd som beviljats och förlängts på grund av tillfälligt skydd upphör att gälla den 12 augusti 2026, om syftet med vistelsen har förändrats och tillståndshavaren har beviljats ett nytt tillstånd före den 12 juni 2026. Tillståndshavaren ska i god tid informeras om att uppehållstillståndet upphör att gälla.

2.

Lag

om ändring av 17 kap. 7 b § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strafflagen (39/1889) 17 kap. 7 b §, sådan den lyder i lag 1163/2018, som följer:

Betänkande

17 kap.

Om brott mot allmän ordning

7 b §

Brott mot inreseförbud

Den som kommer till Finland trots att han eller hon meddelats ett giltigt

1) inreseförbud enligt 150, 150 a eller 150 d § i utlänningslagen (301/2004) eller inreseförbud enligt artikel 3.6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna, utfärdad av en annan i 3 § 19 punkten i utlänningslagen avsedd Schengenstat, eller

2) inreseförbud enligt 170 § 1 mom. i utlänningslagen,

ska för *brott mot inreseförbud* dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

För brott mot inreseförbud döms inte en utlänning som finns registrerad i Schengens informationssystem i syfte att nekas inresa och vars inresa till Finland är tillåten i transiteringssyfte enligt artikel 6.5 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande

Helsingfors 27.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Alviina Alametsä gröna
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Anna Kontula vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Paula Werning sd
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Juha Viitala sd
medlem Ben Zyskowicz saml
ersättare Jenna Simula saf
ersättare Henrik Vuornos saml.

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.

Betänkande Reservation

Reservation

Motivering

Propositionen innehåller ändringar i syfte att skärpa bestämmelserna om avlägsnande ur landet. Dess mål är att påskynda verkställigheten av utvisningsbeslut, utvidga grunderna för avslag på ansökan om uppehållstillstånd och möjliggöra avlägsnande ur landet på grundval av ett tidigare beslut om avlägsnande ur landet utan något nytt separat beslut. Dessutom innehåller propositionen andra ändringar som leder till att rättssäkerheten i fråga om avlägsnande ur landet och möjligheterna att ansöka om uppehållstillstånd inskränks.

Det centrala innehållet i propositionen är att rättsskyddet försvagas för personer som söker internationellt skydd. Ändringarna gäller i synnerhet personer som redan har vistats i Finland med uppehållstillstånd och som har kunnat ha starka band till Finland, såsom familjeliv, arbete, studier eller annan integration. Vi anser att utvisningsförfarandet inte bör påskyndas utan att de grundläggande och de mänskliga rättigheterna, inklusive det absoluta förbudet mot tillbakasändning, tillgodoses fullt ut eller på bekostnad av barnets bästa.

Vi instämmer dessutom i diskrimineringsombudsmannens oro över att det genom lagstiftning skapas nya grupper av papperslösa personer i Finland. Proposition RP 52/2026 rd om EU:s migrations- och asylpakt, som behandlas samtidigt, och särskilt de ändringar i 36 b och 36 e § i utlänningslagen som föreslås i propositionen i kombination med den nyligen ändrade 40 § i samma lag kommer enligt ombudsmannens bedömning att avsevärt öka antalet papperslösa personer.

Enligt sakkunniga som utskottet hört försvagar propositionen utan tillräckliga grunder rättsskyddet för avlägsnande ur landet och de effektiva rättsmedlen. Flera remissinstanser anser att det är oskäligt att tillåta verkställighet av utvisningsbeslut under besvärprocessen, eftersom detta kan leda till att en person avlägsnas ur landet innan domstolen har bedömt beslutets lagenlighet. Det anses särskilt oskäligt att användningen av rättsmedel ska kunna tolkas som klandervärd beteende och leda till att ett senare uppehållstillstånd förvägras.

Vi anser att vistelse under besvärprocessen inte ska betraktas som olaglig eller klandervärd när en person enligt lag har rätt att stanna i Finland i avvaktan på behandlingen av ärendet eller när ett beslut om avlägsnande ur landet inte kan verkställas. Användningen av rättsmedel får inte i sig utgöra en grund för att senare vägra ett uppehållstillstånd.

Vänsterförbundet och De gröna instämmer i det krav som de människorättsorganisationer som utskottet hört och diskrimineringsombudsmannens framfört om att det i samband med varje beslut om avslag på ansökan om uppehållstillstånd ska göras en aktuell helhetsbedömning av avlägsnandet ur landet och att personer inte ska avlägsnas ur landet på basis av gamla beslut om avlägsnande ur landet. Motiveringen är att en persons situation, familjeband, barnets bästa, utsatta ställning eller andra omständigheter som är väsentliga med tanke på de mänskliga rättigheterna kan ha förändrats.

Betänkande Reservation

Enligt remissinstanserna är bedömningen av konsekvenserna bristfällig, särskilt i fråga om de grundläggande och de mänskliga rättigheterna, barn, likabehandling och de sammantagna konsekvenserna av många ändringar i utlänningslagen. De anser att så här betydande ändringar i rättssäkerheten inte bör göras utifrån bristfällig beredning. I sakkunnigyttrandena har det betonats att den svårbegripliga regleringen och den ökande arbetsmängden vid förvaltningsdomstolarna och rättshjälpen i praktiken kan försämra individens möjligheter att effektivt använda sina rättsmedel.

Propositionen utgör ett led i den serie av splittrande reformer av utlänningslagen som regeringen genomfört under de senaste åren. Det är omöjligt att bedöma reformernas sammantagna konsekvenser, men det är klart att de var för sig och tillsammans ökar sannolikheten för att Finland inte lyckas identifiera alla som behöver internationellt skydd och har rätt till det. Tillsammans med den proposition om genomförande av EU:s migrations- och asylpaket som utskottet behandlar utgör den aktuella propositionen en helhet som försvårar tillämpningen av utlänningslagen och ökar rättssäkerhetsriskerna. Beredningen av lagändringarna och utskottsbehandlingen har varit förhastade utan remissinstansernas eller utskottsmedlemmarnas faktiska möjlighet att på behörigt sätt sätta sig in i de ändringar som görs i utlänningslagen och konsekvenserna av dessa ändringar.

Vi anser det vara särskilt problematiskt att propositionen kan försämra ställningen för utsatta personer, såsom barn, offer för människohandel, våldsoffer, personer med funktionsnedsättning och allvarligt sjuka personer. I sådana situationer kan behovet av att bevilja uppehållstillstånd framträda först efter beslutet om avlägsnande ur landet, och därför bör dessa personers möjligheter att få sin sak bedömd på ett genuint sätt och inom rimlig tid inte inskränkas.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslagen.

Helsingfors 27.5.2026

Anna Kontula vänst
Alviina Alametsä gröna